

בלמ"ס

31.0207
פקודות מטכ"ל, 30 בינואר 2002

31.0207 "קורס פיקוד ומטה (פו"ם) – תנאי קבלה והסמכה"

סיווג הביטחוני של הפקודה עודכן במרץ 2019

תוקף סעיפים 1 עד 34 מה-29 במאי 2013

הגדרות

1. בפקודה זו:

- א. "בוגר המכללה לפו"ם" - קצין שעמד בדרישות הלימודים של פו"ם בהצלחה לפי קביעת פו"ם, והוסמך כבוגר.
- ב. "מסיים המכללה לפו"ם" - קצין שסיים את פו"ם אך לא הוסמך כבוגר, כי לא עמד בכל הדרישות המחייבות.
- ג. "מורחק המכללה לפו"ם" - קצין שלא סיים את פו"ם בגין התנהגות שאינה ראויה בהיבט הערכי והנורמטיבי של צה"ל, או לא עמד בדרישות המחייבות של הקורס.

כללי

2. ייעוד המכללה הבין-זרועית לפיקוד ולמטה מפורט בהפ"ע 2.0604: "המכללה הבין-זרועית לפיקוד ולמטה (פו"ם)".
3. במכללה הבין-זרועית לפיקוד ולמטה נערכים הקורסים האלה:
 - א. קורס פיקוד ומטה "כללי" (להלן: פו"ם "כללי") - משכו תשעה חודשים, והוא מבוצע כשהקצין אינו בתפקיד.
 - ב. קורס כלל-זרועי לפיקוד ולמטה "אפק" (להלן: פו"ם "אפק") - משכו ארבעה חודשים, והוא מבוצע כשהקצין בתפקיד או שלא בתפקיד - הכל לפי החלטת אכ"א - רמ"ח הסגל.
4. קורס פו"ם הינו חלק מהכשרות הקצונה, כאמור בהוראת אמ"ק-תוה"ד 3.7: "הכשרות הקצונה בצה"ל".
5. ההסמכה בפו"ם היא תנאי למינוי קצין לתפקיד סא"ל ולקידומו לדרגת סא"ל. חריגים לכלל זה יאשר ראש אכ"א.
6. אכ"א-מחלקת הסגל תפרסם מידי שנה את מספר הקורסים שייפתחו באותה שנה, את מועדם ואת היקף המכסות בכל קורס, בתיאום עם המכללה הבין-זרועית לפיקוד ולמטה, ולאור היקף השיאים שפרסם אג"ת.
7. הפקודה מפרטת את תנאי הקבלה של קצינים לקורסים ואת תנאי ההסמכה שלהם.

אוכלוסיית היעד

8. קורס פו"ם "כללי" מיועד לאוכלוסיות הקצינים האלו:

א. קצין המיועד לתפקיד פיקוד כלהלן:

(1) מזרוע היבשה - קצין המיועד לתפקיד מג"ד ולמפקד יחידה לוחמת;

בלמ"ס

בלמ"ס

- 2) מזרוע האוויר והחלל - קצין המיועד לתפקיד מפקד טייסת מבצעית או מפקד טייסת תעופה, קצין ממערך הני"מ וקצין המיועד לפקד על יחידה לוחמת מיוחדת;
- 3) מזרוע הים - קצין המיועד לתפקיד מפקד כלי שיט, פלגה ויחידה לוחמת מיוחדת;
- 4) מזרוע המודיעין - קצין המיועד לפקד על יחידה לוחמת מיוחדת;
- 5) מפיקוד העורף - קצין המיועד לתפקיד מג"ד.
- ב. קצין המיועד לתפקיד מטה מבצעי מחילות ז"י וכן קצין המיועד לתפקיד ביחידות שדה בשיוך חילי של חי"ק, חמ"ן, עורף, חל"ג, חש"ל, חר"פ וחי"ח. כאשר יש מגבלת מקום בקורס פו"ם "כללי", יוכלו קצינים אלו להשתתף בקורס פו"ם "אפק", באישור אכ"א - רמ"ח הסגל.

9. קורס פו"ם "אפק" - מיועד לאוכלוסיות הקצינים המיועדים לתפקידי פיקוד ומטה שאינם מבצעיים מזרוע היבשה, מזרוע האוויר והחלל, מזרוע הים, מזרוע המודיעין, מפיקוד העורף, מאגפי המטכ"ל ומיחידות מעו"ז (מפקדה על זרועית) כהגדרתן בהוראת קבע אג"ת 06/09: "סמכויות ארגון ותקינת כ"א בצה"ל".

10. קצין בתפקיד מומחה או מוקד ידע, כפי שאלו מוגדרים בפ"מ 6.0113: "הענקת דרגות סא"ל מומחים", ובהק"א 32-01-04: "דרגות אישיות לקצינים - שירות קבע", לא יחויב בביצוע קורס פו"ם.

תנאי הקבלה

11. תנאי הסף לקבלה לקורס פו"ם הם כלהלן:

- א. ותק בדרגת רס"ן:
- 1) בפו"ם "כללי" - שנתיים, לפחות;
- 2) בפו"ם "אפק" - ארבע שנים, לפחות.
- ב. השכלה - בוגרי תואר ראשון.
- ג. יתרת שירות:
- 1) יתרת השירות הנדרשת מסיום קורס פו"ם היא כלהלן:
- a) בפו"ם "כללי" - שנתיים;
- b) בפו"ם "אפק" - שנה.
- 2) האמור בסעיף משנה 1 לעיל, אינו גורע מיתרת השירות הנדרשת לתפקידי סא"ל, כאמור בפקודות הצבא.
- ד. עמידה במבדק ידע בציון "עובר", לפחות - מועמדים שהוועדה המפורטת בסעיפים 14 - 19 להלן, תאשר אותם לקורס, יזומנו למבדק ידע צבאי במועד שייקבע. העמידה למבדק תהיה במכללה הבין-זרועית לפיקוד ולמטה ומטעמה.
- ה. בוגר מרכז הערכה לסא"לים.
- ו. מסווג א' לקידום בזירוג החילי.
- ז. התאמה ביטחונית - התאמה ביטחונית לרמת סיווג סודי ביותר לפחות.

בלמ"ס

בלמ"ס

31.0207
פקודות מטכ"ל, 30 בינואר 2002

נוהל אישור מועמדים לקורס פיקוד ומטה

12. המועמדים לקורסי פו"ם "כללי" ופו"ם "אפק" יאושרו לפי הנחיות אכ"א - מחלקת הסגל, שתפורסמה מעת לעת.
13. הזרועות, האגפים והפיקודים יידרשו להציג לאכ"א - מחלקת הסגל את שמות המועמדים המתאימים לקורסים שלושה חודשים, לפחות, לפני מועד פתיחת הקורס.
14. אכ"א - רמ"ח הסגל יכנס ועדה צה"לית לאישור המועמדים חודשיים, לפחות, לפני מועד פתיחת הקורס.
15. הרכב הוועדה, יהיה כמפורט להלן:
- א. אכ"א - רמ"ח הסגל - יו"ר;
 - ב. מפקד הקורס - חבר;
 - ג. אכ"א - מחלקת הסגל - ראש מנהל הקצינים - חבר;
 - ד. אכ"א - מחלקת הסגל - מנהל הקצינים - רמ"ד קצינים - מזכיר.
16. יו"ר הוועדה רשאי לצרף את מפקד המכללה לפו"ם כחבר בוועדה, בהתאם לשיקול דעתו ולנסיבות המקרה.
17. בוועדה ישתתף נציג הזרוע, הפיקוד או האגף הרלוונטי.
18. הוועדה, כאמור בסעיף 15 לעיל, רשאית לאשר השתתפות קצין בקורס שאינו עומד בתנאי הקבלה המפורטים בסעיף 11 לעיל, מטעמים שיירשמו.
19. החלטת הוועדה תתקבל ברוב קולות, תתועד בכתב ותנומק. ככל שיהיה שוויון בין קולות חברי הוועדה, עמדת יו"ר הוועדה תכריע.
20. אכ"א - מחלקת הסגל תפרסם את רשימת הקצינים שעברו את הוועדה ושאושרו לצאת לקורס חודש וחצי, לפחות, לפני מועד פתיחתו.
21. תהליך קליטת הקצין לקורס פו"ם יהיה, כמפורט בנספח א' לפקודה זו.

מאפייני ההכשרה

22. בתקופת הכשרתו לא יהיה הקצין בלימודים ובהכשרות נוספות, למעט לימודיו בפו"ם.
23. קצין המשמש בתפקיד מבצעי שמחייב שימור יכולת מבצעית אישית (כגון טייס) או נושא מינוי משנה - ימשיך וישמור על כשירות זו, תוך שאיפה לפגיעה מינימאלית בהכשרתו.
24. מפקדי הקורס יאשרו כל יציאה לשימור כשירות מבצעית.

סיום קורס פו"ם

25. הקצין יידרש לעמוד בהצלחה בכל מטלות הלימודים בפו"ם (עבודות, מבחנים ותרגילים), לפי דרישות פו"ם, כדי שיוסמך כבוגר המכללה לפו"ם.

בלמ"ס

בלמ"ס

נוהל הרחקת חניך מקורס פו"ם

26. קצין שלא עמד בדרישות הקורס ברמה המקצועית ו/או ברמה הנורמטיבית והערכית, יועמד לוועדת הרחקה פיקודית בראשות מפקד פו"ם.

27. הרכב הוועדה יהיה כדלקמן:

- א. מפקד פו"ם - יו"ר הוועדה;
- ב. נציג מפקד הזרוע, האגף או הפיקוד הרלוונטי, מתחום כוח האדם, בדרגת אל"ם ומעלה - חבר;
- ג. אכ"א - מחלקת הסגל - ראש מנהל הקצינים - חבר;
- ד. מפקד קורס או מגמה, לפי העניין - חבר.

28. חברי הוועדה יציגו לפני הקצין את הטיעונים לעניין הרחקתו. לקצין תינתן הזדמנות להשיב לטיעונים אלו.

29. מפקדו של הקצין טרם יציאתו לפו"ם, שדרגתו אל"ם ומעלה, יוכל להציג את המלצתו - בעל פה או בכתב, על-פי החלטת יו"ר הוועדה - בפני הוועדה, טרם קבלת ההחלטה בעניינו של הקצין.

30. החלטת הוועדה תתקבל ברוב קולות, תתועד בכתב ותנומק. ככל שיהיה שוויון בין קולות חברי הוועדה, עמדת יו"ר הוועדה תכריע.

31. הקצין רשאי לערער על החלטת ועדת ההרחקה בפני מפקד המכללות בתוך שבוע מקבלת החלטת הוועדה. מפקד המכללות יחליט בערעור בתוך שבעה ימי עבודה. החלטתו תינתן בכתב ותנומק.

32. מפקד המכללות הוא האחראי לקבוע נוהל פנימי, שבו יפורט נוהל קיום ועדת ההרחקה.

33. הוועדה תהיה מוסמכת לצרף להמלצותיה המלצה לאכ"א - רמ"ח הסגל, לשקול ליזום את התרת התחייבותו של משרת הקבע שלא סיים את פו"ם בהתאם לסעיף 45 להפ"ע 3.0501: "שירות קבע בצה"ל".

34. המשך קידומו של קצין שהורחק מקורס פו"ם יהיה בהתאם לאמור בהפ"ע 3.0228: "הקצונה בצה"ל - עקרונות קידום ומינוי - בשירות הסדיר ובשירות המילואים", בפ"מ 32.0201: "עקרונות הטיפול במינוי קצינים בצה"ל - בשירות הסדיר" ובפ"מ 32.0202: "עקרונות קידום בדרגות הקצונה בצה"ל - בשירות הסדיר".

נספח א'

תהליך קליטת הקצין לקורס פו"ם

1. מפגש עם המועמד לפו"ם - המכללה הבין-זרועית לפיקוד ולמטה תיוועד חודש, לפחות, לפני מועד פתיחת הקורס עם המועמד שסוכם לפו"ם.
2. מעבר מבדק ידע צבאי - המכללה הבין-זרועית לפיקוד ולמטה תעמיד את המועמד שסוכם לפו"ם, למבדק ידע צבאי, חודש, לפחות, לפני מועד פתיחת הקורס.
3. ראיון אישי - מפקד ממפקדי קורס פו"ם יראיין את המועמד שסוכם לפו"ם וראיון אישי.
4. השלמת הכנות אישיות נדרשות - המועמד שאושר לפו"ם יעמוד לבדיקות גופניות במלב"ת או בירפ"א, למטווח בנשק אישי ולרמת סיווג ביטחוני של 'סודי ביותר'.